

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

ZÁPIS ZE STUDIJNÍ CESTY NA SLOVENSKO, V RÁMCI KLÍČOVÉ AKTIVITY PROJEKTU MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Registrační číslo projektu: CZ.1.04/5.1.01/51.00038

Název projektu: Nové formy individuální péče o děti do 7 let věku nerodičovskou osobou jako nástroj odstranění překážky pro vstup na trh práce a zdroj pracovních příležitostí ve Středočeském kraji

uskutečněné ve dnech 19.6.2011 až 21.6.2011

v Bratislavě a okolí, organizované projektovým partnerem - Radou pre poradenstvo v sociálnej práci, Františkánska 2, 811 01 Bratislava

Účastníci zahraniční studijní cesty:

Janata Zdeněk
Krejčíková Stanislava
Lysáčková Marcela
Mašková Lenka
Poprik Anton
Tomko Lukáš
Vernerová Milada

Programu studijní cesty v Bratislavě a okolí ve dnech 20.-21.6. se zúčastnili:

výše uvedení účastníci projektu, za zahraničního partnera projektu - pracovníci Centra Rady pre poradenstvo v sociálnej práci, dále pozvaní zástupci NNO, provozovatelky soukromých zařízení péče o děti, rodiče malých dětí, pedagogové, dětská psycholožka a další odborníci na danou problematiku.

19.6.2011

Odjezd z Prahy v 15:00, přechod státní hranice se SR v 17:30, příjezd do Bratislavy ve večerních hodinách, ubytování v hotelu Kyjev, Rajská 2, Bratislava, porada projektového týmu, příprava na odborný program studijní cesty.

20.6.2011

I. blok – 9:30 – 12:00

Vzájemná výměna zkušeností se zahraničním partnerem o nových formách péče o děti a trhu práce

Místo konání: Centrum Rady pre poradenstvo v sociálnej práci, Františkánska 2, Bratislava

1. Úvodní slovo na zahájení 1.bloku pronesla a dopolední program moderovala **Mgr. Hana Štětinová**, z Rady pro poradenstvo v sociálnej práci (dále jen RPSP). Seznámila účastníky semináře s aktivitami RPSP, jejíž program je zaměřen zejména na sociální prevenci, poradenství (např. rodinám s dětmi potřebujícími zvláštní péči), poskytování vzdělávání sociálním pracovníkům a opatrovatelům, pracovníkům charitativních organizací a monitoring kvality sociálních služeb. Mgr. Štětinová současně podala informaci o aktivitách spojených s alternativními formami péče o malé děti na SR a spoluprací s aktivisty rodiči, pedagogy a psychology. Centrum RPSP v Bratislavě přitom koordinuje projektovou činnost samostatných pracovišť v dalších krajích SR.
2. Vedoucí projektu **Ing. Lukáš Tomko** představil hlavní body projektu FCHSK, Nové formy individuální péče o děti do 7 let věku nerodičovskou osobou jako nástroj odstranění překážky pro vstup na trh práce a zdroj pracovních příležitostí ve Středočeském kraji. Účastníky semináře dále seznámil s návrhem věčného záměru zákona o službách péče o děti. Ing. Tomko rovněž podal informaci o výsledku sociologického průzkumu projektu a některých zkušenostech s řešením problematiky péče o malé děti, uvedených mj. i na prvním mezinárodním workshopu projektu.
3. **Panelová diskuse** účastníků projektu se zástupci zahraničního partnera a jím pozvanými hosty, o nových formách individuální péče o malé děti v předškolním věku. Rodiče malých dětí kladně hodnotili záměr zavádění flexibilních forem hlídání, v souladu s potřebami dítěte i rodiny. V návaznosti na demografický vývoj je obdobná situace v ČR i SR, ve společnosti probíhají diskuse přes dva roky, právně dosud není zakotveno. Byly předneseny některé podnětné příspěvky – např. dětské psychologičky, navrhuující právně zakotvit (ve SR) pravidelnou preventivní službu dětských psychologů, kteří by docházeli do malých dětských hlídacích center (na Slovensku termín „miniškolký“ či „dětské skupiny“ není užíván). K tomuto námětu pak účastníci diskutovali – všestranná preventivní odborná spolupráce vnímána jako vhodnější, než řešení problému post factum. Jednalo by se však o placenou službu, která bývá sice rodiči považována za odborně na vyšší úrovni, promítla by se však do ceny individuálního hlídání a vzniká otázka finanční dostupnosti. Přítomná učitelka jedné bratislavské mateřské školy informuje o nově stanoveném navýšení počtu dětí ve třídách v MŠ, současně upozorňuje na možná úskalí, spojená s kvalitou péče o velký počet dětí.

2. blok – 12:30 – 13:30

Prohlídka mateřského centra (Srdíčko) – dětského klubu typu miniškolká - v okrajové čtvrti Bratislavy.

Účastníci akce se seznámili s organizací a náplní činnosti mateřského centra, které je v provozu pouze v dopoledních hodinách, v některých dnech v týdnu, v pronajatých prostorách, pouze za symbolický poplatek od rodičů. Jsou zde společně umístěny malé i předškolní děti v menším kolektivu, než je obvyklé ve státních mateřských školkách. Učitelky pro ně podle rozvrhu připravují různé zájmové programy, přihlíží přitom k požadavkům rodičů, dle kvalifikačních a odborných znalostí, současně s využitím dovedností maminek a dle stávajících prostorových možností centra.

13:30 – 14:30

Přestávka na oběd

3. blok – 14:30 – 15:30

Prohlídka dětského centra „Detský svet“ v Konventné ul. v Bratislavě, provozovaného paní Zuzanou Začkovou.

Jedná se o soukromé zařízení s celodenním provozem, založené maminkou s malými dětmi, zaměstnávající v současné době dvě učitelky, které se v průběhu dne vystřídají. Zařízení typu miniškolká bylo zřízeno v přízemním bytě jednoho obytného domu v centru města. Jeho vybavení odpovídá všem stanoveným kritériím i hygienickým požadavkům, včetně odděleného prostoru na

spaní, vybavení herny a koupelny a toalet. zařízení. Dětem je v kuchyňce ohříván i oběd, který je zajištěn prostřednictvím externí stravovací služby Paní Začková informovala o individuálním přístupu k dětem, o pozitivním ohlasu a zájmu rodičů o umístění dětí v tomto zařízení, ale i o problémech při zřizování a zakládání „Detského světa“.

4. blok –16:00 – 18:00

Informace o nových formách péče o děti a trhu práce a současné situaci v ČR, vytvoření sítě těch, kteří se aktivně zajímají a podílejí na práci v dané oblasti.

Místo konání: Centrum Rady pre poradenstvo v sociálnej práci, Františkánska 2, Bratislava

Jednotliví účastníci se vyjadřovali k problematice zavádění individuálních forem v péči o malé děti s cílem umožnit návrat rodičům do zaměstnání. Díky zvýšené porodnosti v posledních letech je v obou státech, zejména na venkově, nedostatek míst ve státem zřízených kolektivních zařízeních. Protože se však asi jedná pouze o přechodné období, nejsou obce ochotny investovat finanční prostředky do zřizování dalších zařízení a rozšiřování kapacity míst. Naopak se strany rodičů malých dětí je velký zájem o využití těchto nových alternativních forem individuální péče o děti. Na Slovensku dle prognózy a výzkumů nebude dostatečná kapacita v dětských zařízeních trvat nejméně do r. 2019. O své zkušenosti se s přítomnými podělila maminka čtyř dětí, která založila mateřské centrum pro malé děti v předměstí Bratislavy – v Děvínské Nové vsi, kde mj. žije i větší skupina sociálně slabších rodin a cikánských rodin. Uváděla příklady a těžkosti, se kterými se denně setkává při asimilaci dětí z těchto rodin do malého kolektivu dětí, včetně řešení sociálního zázemí rodin. Dále byla diskutována otázka stávajících forem individuální péče o malé děti (např. na Slovensku na rozdíl od ČR, není požadavek zřizovat vázanou živnost na péči o děti do 3 let), princip financování sociálních služeb a služeb péče o malé děti v ČR a SR (v ČR v kolektivních zařízeních, zřizovaných obcemi, hradí rodiče pouze menší část neinvestičních nákladů, na Slovensku rodiče obdrží příspěvek od státu, pokud předloží doklad o vynaložených nákladech na zajištění péče o děti. V ČR se vyskytují problémy při financování soc. služeb, které nejsou zřízeny krajem - rozhodovací pravomoc mají totiž komise v jednotlivých krajích).

18:00 – 20:00

Prohlídka starého města, vyhlídka na město a Dunaj od Bratislavského hradu

21.6.2011

1. blok 8:30 – 10:30

Prohlídka a exkurze – příklad dobré praxe. Setkání se speciálním pedagogem Církevní základní a střední školy, Dr. Vierou Hojnošovou.

Místo konání: Církevní základní a střední škola NARNIA, Beňadická 38, Bratislava Petržalka.

Účastníci akce byli **Dr. Vierou Hojnošovou**, speciálním pedagogem školy, seznámeni s filosofií začlenit děti, vyžadující zvýšenou péči, do kolektivu ostatních „zdravých“ dětí a s pozitivními zkušenostmi a výsledky, které umožnily v současné době těmto dětem zapojit se aktivně do života.

Před cca 20r. byly v MŠ integrovány tři děti s Downovým syndromem a byla jim současně v MŠ věnována individuální péče. V té době nebylo příliš akceptováno rodiči ostatních dětí, jejich začlenění se ale posléze přes určité těžkosti podařilo zrealizovat. V dospělosti se dva z chlapců (Maroš a Michal) zapojili v komunitním centru jednoho občanského sdružení a na základě projektu na podporu zařazení těchto osob do práce a přípravu na běžný život, byli vybráni pro pomocné práce v Církevní základní a střední škole. Zpočátku docházeli pouze nepravidelně, v současné době již třetím rokem pracují jako asistenti školníka a pod dohledem i při úklidových pracích. Přitom v práci jsou pečliví a nekonfliktní, značně se rozvíjejí i jejich individuální schopnosti (zvládnou již samostatně cestovat do práce, věnují se závodně sportu aj.). Následovalo osobní setkání a rozhovor

účastníků exkurze s těmito dvěma chlapci, kteří se cítí šťastní a jsou pozitivně přijímáni v daném prostředí.

2. blok –10:30 – 12:00

Setkání s aktivistkami občanského hnutí VOTUM, informace o nových formách péče o děti.

Komunitní centrum VOTUM bylo podle informace podané zástupkyní sdružení paní **Janou Hodekovou**, založeno v Bratislavě, po vzoru františkánské církevní Veselé školičky v Praze. Ve smyslu názvu sdružení („Naděje a vzývání něčeho dobrého“) byla zřízena několika zanícenými rodiči malá školka, v pořadí celkem pátá na sídlišti v Děvínské čtvrti v Bratislavě. Přesto byl o toto zařízení velký zájem i se strany rodičů, kapacita téměř nestačila. Asi po dvou letech byly integrovány i děti, vyžadující zvýšenou péči. V týdnu se ve školičce prostřídalo až 50 dětí, přitom provoz školky byl pouze dopolední. Aktivita i program byl přizpůsoben věku dětí, individuálně se např. pracovalo s předškolními dětmi, obdobně, jako ve státních MŠ. Zřizovatel se přitom snažil o co nejnižší náklady (shánění grantů, finance z burzy hraček, oblečení a jiných kulturních akcí), rodiče platili jen malý poplatek. Později sdružení organizovalo i jazykovou přípravu pro děti a jazykové kurzy, v současné době se soustředilo na aktivity s postiženými dětmi, se kterými individuálně pracuje, pořádá různé zájezdy a pobytové tábory.

V průběhu setkání dále **Ing. Lukáš Tomko** seznámil zástupkyně komunitního centra VOTUM se záměrem a hlavními body projektu FCHSK, Nové formy individuální péče o děti do 7 let věku nerodičovskou osobou jako nástroj odstranění překážky pro vstup na trh práce a zdroj pracovních příležitostí ve Středočeském kraji. Následovala diskuze k aktuální situaci zavádění alternativních forem péče o malé děti v ČR a SR, postoje, ochota zřizovat a poskytovat služby, komentáře k návrhu zákona, sdílení zkušeností jednotlivých účastníků setkání, atd.

12:00 – 16:30

Závěrečné zhodnocení studijní zahraniční cesty. Prohlídka města a okolí, přestávka na oběd.

Účastníci vyjádřili kladné hodnocení celé akce, vedoucí projektu **ing. Lukáš Tomko** poděkoval zástupkyni z Rady pre poradenstvo v sociálnej práci **Mgr. Haně Štětinové i ostatním aktivistům ze SR** za přípravu, organizaci a zajištění celé akce s tím, že i nadále budeme v součinnosti se slovenským partnerem spolupracovat při realizaci projektu.

Následovala prohlídka centra města a okolí, pobyt byl zakončen společným obědem.

16:30 - Odjezd do Prahy, přechod státní hranice se SR 18:00, příjezd ve večerních hodinách

Zapsala: Milada Vernerová